

Minister zonder portefeuille, tevens leider Nederlandse delegatie bij de Algemene Vergadering van de Verenigde Naties te New York (Luns) aan minister van Buitenlandse Zaken (Beyen), 12 okt. 1954

Ik verwijs naar Uw telegram nr. 24.

De suggestie van Lodge hield geen verband met eventuele aandrang op Nederland om afstand te doen van de soevereiniteit over Nieuw-Guinea en in plaats daarvan genoemd gebied als trustgebied te besturen. Nimmer werd van Amerikaanse zijde een dergelijke suggestie gedaan. Mij is echter wel gebleken dat verschillende Zuid-Amerikanen en Aziaten in deze richting denken. Hierbij zou Indonesië dan speciale beperkte controlebevoegdheden krijgen. Ik heb steeds ten antwoord gegeven dat zulks voor de Nederlandse regering onaanvaardbaar is, tenzij eenzelfde regime in de omliggende koloniën van kracht zou worden, zoals Australisch Nieuw-Guinea of bijvoorbeeld Brits Noord-Borneo of Portugees Timor. Australië is zeer gekant tegen trustgedachte. Verder werd mij enkele keren gewezen op de mogelijkheid dat de Verenigde Naties resolutie zullen aanvaarden, waaronder het Internationale Hof in enigerlei vorm zou worden ingeschakeld. Ofschoon er naar mijn mening enkele vragen zijn welke Nederland eventueel zonder bezwaar zou kunnen doen onderwerpen aan een uitspraak van het Hof, wijs ik er op dat een eventueel te tonen bereidwilligheid terzake van onze zijde, door het merendeel van de leden van de VN alleen zal worden gezien als een politieke concessie aan Indonesië. Aanvankelijk heb ik dan ook een ontkennend antwoord gegeven. Uit de aard der zaak zal veel afhangen van de formulering. Verder is nog vermeldenswaard dat ik strikt vertrouwelijk vernam dat Indonesië zich rechtstreeks heeft gewend tot Hammerskjöld. Indonesiërs hebben zijn medewerking ingeroepen voor het bereiken van een succesvolle uitslag voor Indonesië. Als argument werd gebruikt dat de regering van Indonesië succes nodig heeft om in het zadel te blijven en daardoor een mogelijke machtsovername door de communisten te voorkomen. De Secretaris-Generaal zou voor deze redenering gevoelig zijn. Zijn gedachten schijnen thans te gaan in de richting van VN-bemiddelaar op de manier van indertijd in Palestina. Het bleek mij dat ook leden van de Amerikaanse delegatie door deze chantage zijn beïnvloed. Ik zal, voor ik wegga, nog een onderhoud hebben met de Secretaris-Generaal. Ik zal hem dan uiteenzetten dat een benoeming van een bemiddelaar, behalve onaanvaardbaar voor Nederland, ook zakelijk volkomen onverantwoord zou zijn. De Australische Minister van Buitenlandse Zaken had na afloop van de Colombo-conferentie te Ottawa op 10 October alhier een 'frank talk' met Sunario. Dit onderhoud vond plaats op verzoek van Sunario. Minister Casey heeft tijdens dit gesprek Indonesië met klem aangeraden agitatie voor Nieuw-Guinea stop te zetten, teneinde niet 'lasting hostility' van buurlanden (lees Australië) te veroorzaken. Sunario zou na afloop van het onderhoud sterk teneergeslagen zijn geweest. Ik heb heden een onderhoud gehad met Selwyn Lloyd. Gedurende dit gesprek kreeg ik de indruk dat Engeland niet ongenegen zou zijn het voorzitterschap van de Algemene Vergadering bij de behandeling van het geschil over Nieuw-Guinea op zich te nemen, indien niet voorgezeten wordt door Van Kleffens. De delegatie van Israël heeft een uitstekend document ontworpen, waarin de Indonesische aanspraken op juridische gronden worden weerlegd. De delegatie van Israël zal hiermede achter de schermen werken bij bevriende delegaties, speciaal uit Latijns-Amerika. Het ontwerp zal U per koerier worden toegezonden.

Washington is van het bovenstaande op de hoogte gebracht.